DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

14. september 2000 *

I sag C-238/98,

angående en anmodning, som Tribunal administratif de Châlons-en-Champagne (Frankrig) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Hugo Fernando Hocsman

mod

Ministre de l'Emploi et de la Solidarité,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 52 (efter ændring nu artikel 43 EF),

* Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D.A.O. Edward (refererende dommer), og dommerne J.C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J.-P. Puissochet og P. Jann,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Hugo Fernando Hocsman ved advokat G. Chemla, Châlons-en-Champagne

— den franske regering ved kontorchef K. Rispal-Bellanger og fuldmægtig A. de Bourgoing, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den spanske regering ved statens advokat, M. López-Monís Gallego, som befuldmægtiget

— den italienske regering ved afdelingschef, professor U. Leanza, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af statens advokat, D. Del Gaizo

— den finske regering ved de juridiske konsulenter H. Rotkirch og T. Pynnä, som befuldmægtigede

— Det Forenede Kongeriges regering ved Assistant Treasury Solicitor J.E. Collins, som befuldmægtiget, og barrister R. Thompson

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridisk konsulent A. Caeiro og B. Brandtner, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 17. juni 1999 er afgivet mundtlige indlæg af Hugo Fernando Hocsman ved advokat G. Chemla, af den franske regering ved fuldmægtig C. Bergeot, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, af den spanske regering ved M. López-Monís Gallego, af den italienske regering ved D. Del Gaizo, af den nederlandske regering ved juridisk konsulent M.A. Fierstra, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved B. Mongin,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. september 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved afgørelse af 23. juni 1998, indgået til Domstolen den 7. juli 1998, har Tribunal administratif de Châlons-en-Champagne i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 52 (efter ændring nu artikel 43 EF).

2 Spørgsmålet er rejst i en sag mellem Hugo Fernando Hocsman og det franske ministerium for beskæftigelse og solidaritet angående et afslag på at give ham tilladelse til at udøve virksomhed som læge i Frankrig.

Fællesskabsretten

3 Det bestemmes i EF-traktatens artikel 52:

»Inden for rammerne af nedennævnte bestemmelser skal de restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område, gradvis ophæves i løbet af overgangsperioden. ...

... etableringsfriheden (indebærer) adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed ... på de vilkår, som i etableringslandets lovgivning er fastsat for landets egne statsborgere.«

4 I EF-traktatens artikel 57, stk. 1 og 3 (efter ændring nu artikel 47, stk. 1 og 3, EF), bestemmes:

»1. For at lette adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed udsteder Rådet efter fremgangsmåden i artikel 189 B direktiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser.

...

3. For så vidt angår udøvelse af lægegerning eller lignende virksomhed eller af farmaceutisk virksomhed, forudsætter den gradvise ophævelse af restriktionerne en samordning af de betingelser, der er opstillet af de forskellige medlemsstater for udøvelse af sådanne erhverv.«

5 Rådets direktiv 93/16/EØF af 5. april 1993, som tilsigter at fremme den frie bevægelighed for læger og den gensidige anerkendelse af deres eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser (EFT L 165, s. 1), finder ifølge sin artikel 1 anvendelse på virksomhed som læge, som statsborgere i medlemsstaterne udøver som lønmodtager eller som selvstændig.

6 Det følger af artikel 2 i direktiv 93/16:

»Hver medlemsstat anerkender de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, der udstedes til medlemsstaternes statsborgere af de øvrige medlemsstater i overensstemmelse med artikel 23, og som er anført i artikel 3, ved at tildele dem den samme virkning på sit område for så vidt angår adgang til og udøvelse af virksomhed som læge, som de eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, den selv udsteder.«

7 I direktiv 93/16's artikel 23 og 24, som er indeholdt i direktivets afsnit III med overskriften »Samordning af ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser vedrørende lægevirksomhed«, opstilles de betingelser, som lægeuddannelsen skal opfylde, for at eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som udstedes efter endt uddannelse, kan blive anerkendt i de andre medlemsstater. Artikel 23 i direktiv 93/16 omhandler eksamensbeviser, certifikater eller andre kvalifikationsbeviser for læger, som udstedes efter endt grunduddannelse, hvorimod direktivets artikel 24 omhandler eksamensbeviser, certifikater eller andre kvalifikationsbeviser for speciallæger.

8 Det fremgår af artikel 23 i direktiv 93/16:

»1. Medlemsstaterne gør adgangen til at optage og udøve virksomhed som læge betinget af besiddelse af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for læger som omhandlet i artikel 3, som yder garanti for, at den pågældende gennem hele sin uddannelse har erhvervet:

a) fyldestgørende kendskab til de videnskaber, som lægegerningen bygger på, samt en god forståelse af videnskabelig metode, herunder principperne for måling af biologiske funktioner, vurdering af videnskabeligt fastlagte kendsgerninger og bedømmelse af oplysningerne

b) fyldestgørende kendskab til raske og syge menneskers opbygning, funktion og adfærd, samt til forbindelserne mellem menneskets sundhedstilstand og dets fysiske og sociale miljø

c) fyldestgørende kendskab til kliniske discipliner og behandlinger, som giver den pågældende et sammenhængende billede af de mentale og fysiske sygdomme, af lægegerningen set ud fra den profylaktiske, den diagnostiske og den terapeutiske synsvinkel, og af den menneskelige forplantning

d) fyldestgørende klinisk erfaring på sygehuse under passende tilsyn.

2. Den samlede medicinske uddannelse omfatter mindst seks års studier eller 5 500 timers teoretisk og praktisk undervisning ved et universitet eller under tilsyn af et universitet.

3. Adgang til denne uddannelse forudsætter, at den studerende er i besiddelse af et eksamensbevis eller certifikat, som giver ham adgang til det pågældende studium ved universiteterne i en medlemsstat.

4. For personer, som påbegyndte deres studier inden den 1. januar 1972, kan den i stk. 2 omhandlede uddannelse omfatte en praktisk heltidsuddannelse på universitetsniveau af seks måneders varighed under tilsyn af de kompetente myndigheder.

5. Dette direktiv udelukker ikke medlemsstaternes mulighed for på deres eget område efter deres egen lovgivning at give indehavere af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som ikke er erhvervet i en medlemsstat, adgang til at optage og udøve virksomhed som læge.«

9 Artikel 24 i direktiv 93/16 bestemmer følgende:

»1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at den uddannelse, der fører til erhvervelsen af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for speciallæger, mindst opfylder følgende betingelser:

a) den forudsætter gennemførelse og godkendelse af seks års studier inden for rammerne af den i artikel 23 omhandlede uddannelsescyklus; den uddannelse, der fører til udstedelse af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for speciallæger i tand-, mund- og kæbe-ansigtskirurgi (grunduddannelse som læge og som tandlæge), forudsætter desuden gennem-

førelse og anerkendelse af tandlægeuddannelsen som omhandlet i artikel 1 i Rådets direktiv 78/687/EØF af 25. juli 1978 om samordning af de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om virksomhed som tandlæge

b) den omfatter en teoretisk og praktisk undervisning

c) den følges på heltidsbasis under tilsyn af de kompetente myndigheder eller organer i overensstemmelse med punkt 1 i bilag I

d) den finder sted på et universitet, på et universitetssygehus eller efter omstændighederne i en anden institution inden for sundhedsområdet, der er godkendt til dette formål af de kompetente myndigheder eller organer

e) den omfatter speciallægekandidatens personlige deltagelse i de pågældende forvaltningers virksomhed og ansvar.

2. Medlemsstaterne gør udstedelsen af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for speciallæger betinget af besiddelsen af et de i artikel 23 omhandlede eksamensbeviser, certifikater eller andre kvalifikationsbeviser for læger; udstedelse af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for speciallæger i tand-, mund-, kæbe-ansigtskirurgi (grunduddannelse som læge og som tandlæge) er desuden betinget af, at den pågældende er i besiddelse af et af de i artikel 1 i direktiv 78/687/EØF omhandlede eksamensbeviser, certifikater eller andre kvalifikationsbeviser for tandlæger.«

National ret

10 Det bestemmes i artikel L. 356 i code de la santé publique (den franske lov om folkesundhed):

»Ingen kan udøve virksomhed som læge, tandlæge eller jordemoder i Frankrig medmindre den pågældende er:

1) indehaver af et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis omtalt i artikel L. 356-2...

2) fransk statsborger eller statsborger i en af Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs medlemsstater eller i andre stater, som er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde...

...«

11 Det følger af lovens artikel L. 356-2, at de eksamensbeviser, certifikater og kvalifikationsbeviser, som kræves for at udøve lægegerningen, enten er diplôme français d'État de docteur en médecine (statens eksamensbevis for læger) eller, såfremt den pågældende er statsborger i en af De Europæiske Fællesskabers

medlemsstater eller i andre stater, som er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, et eksamensbevis, certifikat eller andet kvalifikationsbevis for lægeuddannelse, der er udstedt af en af disse stater og optaget på en fortegnelse, der er opstillet i overensstemmelse med de fællesskabsretlige regler eller regler, som følger af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, ved en af sundhedsministeren og undervisningsministeren i fællesskab udstedt bekendtgørelse.

Tvisten i hovedsagen

12 Det fremgår af sagen, at Hugo Fernando Hocsman er indehaver af dels et eksamensbevis som læge, som er udstedt i 1976 af Buenos Aires' Universitet (Argentina), dels et eksamensbevis for specialisering i urologi, som er udstedt i 1982 af Barcelona's Universitet (Spanien).

13 Hugo Fernando Hocsman er af argentinsk oprindelse, opnåede spansk statsborgerskab i 1986 og blev fransk statsborger i 1998.

14 I 1980 havde de spanske myndigheder anerkendt hans argentinske eksamensbevis som ligestillet med en spansk eksamen i medicin og kirurgi, hvilket gav ham ret til at virke som læge i Spanien og til her at få adgang til en uddannelse som speciallæge.

15 Da Hugo Fernando Hocsman ikke var spansk statsborger på det tidspunkt, hvor han studerede til sin specialisering, var det eksamensbevis i urologi, som blev udstedt til ham i 1982, en akademisk grad. Efter at Hugo Fernando Hocsman

havde fået spansk statsborgerskab, fik han i 1986 tilladelse til at drive virksomhed som speciallæge i urologi i Spanien.

16 Det følger af forskellige attestationer, at Hugo Fernando Hocsman i en årrække har arbejdet i Spanien. Han rejste til Frankrig i 1990 og har siden udøvet virksomhed som tilknyttet læge eller som reservelæge med speciale i urologisk kirurgi på forskellige franske hospitaler, herunder navnlig, siden 1991, på hospitalscentret i Laon.

17 Hugo Fernando Hocsman har ved flere lejligheder henvendt sig til de franske myndigheder med henblik på at blive optaget i Frankrigs fortegnelse over læger, der kan udøve lægegerning i Frankrig.

18 Ved skrivelse af 27. juni 1997 gav ministeren for beskæftigelse og solidaritet Hugo Fernando Hocsman afslag på hans ansøgning om tilladelse til at udøve lægegerning i Frankrig med henvisning til, at han ikke opfyldte betingelserne i artikel L. 356 i code de la santé publique, eftersom hans argentinske eksamensbevis ikke gav ham ret til at virke som læge i Frankrig.

19 Under den sag, som blev anlagt til prøvelse af denne afgørelse, fandt Tribunal administratif de Châlons-en-Champagne, at en fortolkning af fællesskabsretten var nødvendig for tvistens afgørelse og besluttede at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Bør en ligestilling, der er givet i en medlemsstat, medføre, at en anden medlemsstat, på grundlag af Rom-traktatens artikel 52, skal undersøge, om de ved denne ligestilling anerkendte erfaringer og kvalifikationer svarer til dem, som kræves efter de nationale eksamensbeviser og kvalifikationsbeviser, navnlig i det tilfælde, hvor den, der har fået ligestilling, er indehaver af et eksamensbevis for en specialisering, som er opnået i en medlemsstat, og som er omfattet af

anvendelsesområdet for et direktiv om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser[?]«.

Det præjudicielle spørgsmål

20 Hugo Fernando Hocsman har anført, at det er selvmodsigende, at han i årevis lovligt har udøvet beskæftigelse som speciallæge i urologi på forskellige hospitaler i Frankrig samtidig med, at han har fået afslag på at blive optaget i Frankrigs fortegnelse over læger. Med henvisning til Domstolens praksis vedrørende traktatens artikel 52, herunder navnlig dom af 7. maj 1991 (sag C-340/89, Vlassopoulou, Sml. I, s. 2357) og dom af 9. februar 1994, (sag C-319/92, Haim, Sml. I, s. 425), har han gjort gældende, at de franske myndigheders afslag på at anerkende hans argentinske eksamensbevis som læge er i strid med såvel bestemmelsens ånd som dens ordlyd.

21 Domstolen fastslog i den ovennævnte Vlassopoulou-doms præmis 16, at traktatens artikel 52 skal fortolkes således, at det påhviler en medlemsstat, når der til denne indgives ansøgning om tilladelse til at udøve et erhverv, hvortil adgangen ifølge national ret er betinget af, at vedkommende har et eksamensbevis eller erhvervsmæssige kvalifikationer, at tage hensyn til eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, som vedkommende har erhvervet med henblik på at kunne udøve dette erhverv i en anden medlemsstat, idet den skal foretage en sammenligning mellem den kompetence, der er dokumenteret ved beviserne, og de krav om kundskaber og kvalifikationer, der stilles i de nationale regler.

22 Domstolen fastslog i den ovennævnte Haim-doms præmis 28, at det følger af dette princip, at de kompetente nationale myndigheder ved afgørelsen af, om kravet ifølge de nationale bestemmelser om gennemførelse af en turnus er opfyldt,

skal tage hensyn til den faglige erfaring, som den pågældende har erhvervet, herunder den erfaring, han har erhvervet i en anden medlemsstat.

23 Eftersom denne retspraksis flere gange er blevet bekræftet (jf. senest dom af 8.7.1999, sag C-234/97, Fernández de Bobadilla, Sml. I, s. 4773, præmis 29, 30 og 31), må det således lægges til grund, at myndighederne i en medlemsstat, når der til disse indgives ansøgning om tilladelse til at udøve et erhverv, hvortil adgangen ifølge national ret er betinget af, at vedkommende har et eksamensbevis eller erhvervsmæssige kvalifikationer, eller perioder med erhvervserfaring, er forpligtet til at tage hensyn til samtlige eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, herunder den pågældendes relevante erfaring, idet de skal foretage en sammenligning mellem på den ene side den kompetence, der er dokumenteret ved disse kvalifikationsbeviser og denne erfaring, og på den anden side de krav om kundskaber og kvalifikationer, der stilles ifølge national ret.

24 Det bemærkes, at denne praksis blot er udtryk for udmøntningen i retspraksis af et princip, som hører til de grundlæggende friheder i traktaten.

25 Den spanske og den italienske regering, som under retsmødet blev støttet af den franske regering, har gjort gældende, at dette princip ikke finder anvendelse i den foreliggende sag. Når der findes et direktiv om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser såsom direktiv 93/16, og når det kvalifikationsbevis, som den berørte råder over, ikke opfylder betingelserne i direktivet, kan denne ikke direkte påberåbe sig bestemmelser i traktaten om Fællesskabets grundlæggende friheder.

26 Disse regeringer anfører, at den frie bevægelighed for personer, som udøver lægegerning, lignende virksomhed eller farmaceutisk virksomhed, ifølge traktatens artikel 57, stk. 3, er undergivet visse betingelser, som er fastsat i afledet ret, og den udleder heraf, at de pågældende personer kun kan udnytte denne ret i overensstemmelse med den fremgangsmåde og nærmere bestemmelser i den

afledede ret, og hvad hovedsagen angår, nærmere bestemt inden for rammerne af direktiv 93/16.

27 Disse regeringer har gjort gældende, at Domstolens praksis omhandler erhverv som advokat (som var genstand for den sag, der førte til den ovennævnte Vlassopoulou-dom) eller som ejendomsmægler (jf. dom af 7.5.1992, sag C-104/91, Aguirre Borrell m.fl., Sml. I, s. 3003), som på det tidspunkt, hvor denne praksis blev udviklet, ikke var omfattet af noget direktiv om samordning eller gensidig anerkendelse af eksamensbeviser. Denne retspraksis er således irrelevant for lægers frie bevægelighed, som udtømmende er reguleret i direktiv 93/16, både hvad angår afgørelsen af, hvem kan gøre krav på denne frihed, og hvem der er afskåret herfra.

28 De har tilføjet, at den begrænsning, som blev indført ved traktatens artikel 57, stk. 3, i relation til lægegerningen, lignende virksomhed og farmaceutisk virksomhed har til formål at sikre et højt niveau af sundhedsbeskyttelse, hvilket er en af de målsætninger, der udtrykkeligt påhviler Fællesskabet i henhold til EF-traktatens artikel 3, litra o) [efter ændring nu artikel 3, litra p), EF]. Opfyldelsen af denne målsætning bringes i fare, såfremt det antages, at lægegerningen og lignende virksomhed kan udøves i strid med betingelserne i de direktiver, som finder anvendelse.

29 Derimod har den finske og Det Forenede Kongeriges regering samt Kommissionen anført, at de forpligtelser, som vedrører den gensidige anerkendelse af eksamensbeviser, og som er pålagt medlemsstaterne i henhold til traktatens artikel 52, gælder uafhængig af, om der findes et fællesskabsdirektiv på området. Kommissionen har gjort gældende, at det ville være paradoksalt, såfremt det forhold, at der findes et direktiv om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, begrænsede etableringsfriheden, således at den fællesskabsstatsborger, der er indehaver af et eksamensbevis, som ikke opfylder de betingelser, der er opstillet i dette direktiv, afskæres fra at kunne påberåbe sig det princip, som er gennemgået ovenfor i præmis 23 og 24, selv om han utvivlsomt kunne have påberåbt sig det, såfremt der ikke havde eksisteret et sådant direktiv.

30 Henset til disse bemærkninger er det nødvendigt at præcisere anvendelsesområdet for det princip, som er angivet ovenfor i præmis 23 og 24.

31 Selv om princippet ganske rigtig fandt anvendelse i sager, som angik erhverv, for hvilke der ikke på daværende tidspunkt var truffet foranstaltninger til harmonisering eller samordning, må det ikke desto mindre antages, at princippet ikke kan anses for at miste en del af sin retsgyldighed som følge af, at der udstedes direktiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser.

32 Således tilsigter sådanne direktiver, som det fremgår af traktatens artikel 57, stk. 1, at lette adgangen til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed og dermed at forenkle den allerede eksisterende adgang til disse former for virksomhed for statsborgere fra andre medlemsstater. På denne baggrund har Domstolen udtalt, at når den i traktatens artikel 52 foreskrevne etableringsfrihed kan sikres i en medlemsstat enten i medfør af gældende love eller administrativt fastsatte bestemmelser eller i medfør af forvaltningens eller faglige sammenslutningers praksis, kan en person, der omfattes af fællesskabsretten, derfor ikke hindres i faktisk at udnytte denne frihed, alene fordi de i traktatens artikel 52 foreskrevne direktiver endnu ikke er blevet udstedt for et givet erhverv (jf. dom af 28.4.1977, sag 71/76, Thieffry, Sml. s. 765, præmis 17).

33 Betydningen af de direktiver, som opstiller fælles regler og kriterier for gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, er således, at der indføres en ordning, som pålægger medlemsstaterne at anerkende ligestillingen mellem visse eksamensbeviser, uden at de kan kræve, at de berørte opfylder andre betingelser end dem, der er opstillet i de direktiver, som finder anvendelse på området.

34 En sådan gensidig anerkendelse af disse eksamensbeviser medfører således — forudsat at betingelser, som de i direktiv 93/16 indeholdte, er opfyldt — at en

eventuel anerkendelse af disse eksamensbeviser i henhold til det princip, som er opstillet i nærværende doms præmis 23 og 24, er overflødig. Princippet har dog fortsat en klar betydning i de tilfælde, som ikke er omfattet af disse direktiver, som det er tilfældet for Hugo Fernando Hocsman.

35 I en sådan situation er myndighederne i en medlemsstat, som det blev fastslået ovenfor i præmis 23 — når de modtager ansøgning om tilladelse til at udøve et erhverv, hvortil adgangen ifølge national ret er betinget af, at ansøgeren har et eksamensbevis eller erhvervsmæssige kvalifikationer, eller perioder med erhvervserfaring — forpligtet til at tage hensyn til samtlige eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, herunder ansøgerens relevante erfaring, idet myndighederne skal foretage en sammenligning mellem på den ene side den kompetence, der er dokumenteret ved disse kvalifikationsbeviser og denne erfaring, og på den anden side de krav om kundskaber og kvalifikationer, der stilles ifølge national ret.

36 Såfremt det på grundlag af sammenligningen af kvalifikationsbeviserne med tilhørende erhvervserfaring kan konstateres, at de kundskaber og kvalifikationer, der er dokumenteret ved det udenlandske bevis, svarer til de krav, der stilles i de nationale bestemmelser, er de kompetente myndigheder i værtsmedlemsstaten forpligtet til at anerkende, at kvalifikationsbeviset og eventuelt den hertil hørende erhvervserfaring opfylder disse krav. Hvis der ved sammenligningen derimod kun fremgår delvis overensstemmelse mellem kundskaberne og kvalifikationerne, er de pågældende myndigheder berettiget til at kræve, at ansøgeren dokumenterer, at han eller hun har erhvervet de ikke godtgjorte kundskaber og kvalifikationer (jf. i denne retning Vlassopoulou-dommens præmis 19 og 20, og Fernández de Bobadilla-dommen, præmis 32 og 33).

37 Nærværende sag vedrører en læge, hvis argentinske eksamensbevis som læge er blevet anerkendt som sidestillet med et nationalt eksamensbevis i en medlemsstat, hvilket indebærer, at han således kan gennemføre en specialisering inden for urologi i samme medlemsstat og heri opnå et eksamensbevis som specialist i urologi. Denne specialisering ville ifølge de oplysninger, som er forelagt for

Domstolen, i henhold til fællesskabsretten have været anerkendt som ligestillet i samtlige medlemsstater, såfremt eksamensbeviset fra grunduddannelsen også havde været udstedt i en medlemsstat.

38 Endvidere har den pågældende person efterfølgende i adskillige år i værtslandet lovligt udøvet virksomhed inden for den lægelige specialisering, som han netop ønsker at kunne udøve på selvstændigt grundlag i fremtiden, hvilket forudsætter, at han optages på en fortegnelse over læger i værtsmedlemsstaten, og således at han er i besiddelse af bevis for bestået grunduddannelse som læge, som er udstedt af de kompetente nationale myndigheder, eller som anerkendes som sidestillet hermed.

39 Det påhviler den forelæggende ret, og i givet fald de nationale myndigheder på grundlag af samtlige forhold i sagen samt de ovenstående betragtninger at tage stilling til, om Hugo Fernando Hocsman's eksamensbevis kan ligestilles med et tilsvarende fransk eksamensbevis. I den forbindelse skal det navnlig undersøges, om anerkendelsen i Spanien af Hugo Fernando Hocsman's argentinske eksamensbevis som ligestillet med det spanske bevis for eksamen i medicin og kirurgi, er blevet foretaget på grundlag af tilsvarende kriterier som dem, der inden for rammerne af direktiv 93/16 har til formål at sikre, at medlemsstaterne kan have tillid til kvaliteten af de eksamensbeviser, som udstedes af de andre medlemsstater.

40 Det følger af ovenstående, at det præjudicielle spørgsmål skal besvares med, at traktatens artikel 52 skal fortolkes således, at når en fællesskabsstatsborger, i en situation, som ikke er reguleret i et direktiv om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, indgiver en ansøgning om tilladelse til at udøve et erhverv, hvortil adgangen ifølge national ret er betinget af, at ansøgeren har et eksamensbevis eller erhvervsmæssige kvalifikationer eller perioder med erhvervserfaring, er myndighederne i medlemsstaten forpligtet til at tage hensyn til samtlige eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, herunder den pågældendes relevante erfaring, idet de skal foretage en sammenligning mellem på den ene side den kompetence, der er dokumenteret ved disse

kvalifikationsbeviser og denne erfaring, og på den anden side de krav om kundskaber og kvalifikationer, der stilles ifølge national ret.

Sagens omkostninger

41 De udgifter, der er afholdt af den franske, den spanske, den italienske, den nederlandske, den finske og Det Forenede Kongeriges regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Tribunal administratif de Châlons-en-Champagne ved afgørelse af 23. juni 1998, for ret:

EF-traktatens artikel 52 (efter ændring nu artikel 43 EF) skal fortolkes således, at når en fællesskabsstatsborger, i en situation, som ikke er reguleret i et direktiv om

gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, indgiver en ansøgning om tilladelse til at udøve et erhverv, hvortil adgangen ifølge national ret er betinget af, at ansøgeren har et eksamensbevis eller erhvervsmæssige kvalifikationer eller perioder med erhvervserfaring, er myndighederne i medlemsstaten forpligtet til at tage hensyn til samtlige eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser, herunder ansøgerens relevante erfaring, idet de skal foretage en sammenligning mellem på den ene side den kompetence, der er dokumenteret ved disse kvalifikationsbeviser og denne erfaring, og på den anden side de krav om kundskaber og kvalifikationer, der stilles ifølge national ret.

Edward Moitinho de Almeida Gulmann

Puissochet Jann

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. september 2000.

R. Grass

Justitssekretær

D.A.O. Edward

Formand for Femte Afdeling